

ÚVODNÍ SEKCE

- Iva Ritschelová, UJEP Ústí n. L.*
- I.1 **Úvodní slovo** 9
- Milan Jeřábek, PřF UJEP Ústí n. L.*
- I.2 **Regionálně orientovaný výzkum v severozápadních Čechách a na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí n. L.** 11
- Peter Jurczek, TU Chemnitz*
- I.3 **Das „Sächsisch-Tschechische Hochschulzentrum“ (STHZ): Bildungsgeographisches Vorhaben im deutsch-tschechischen Grenzraum** 21

HISTORICKÁ SEKCE

- Zdeněk Radvanovský, PF UJEP Ústí n. L.*
- II.1 **Regionální výzkum v severozápadních Čechách po roce 1989** 27
- Ludomír Kocourek, VŠFS Praha*
- II.2 **K dějinám správy v regionu severozápadních Čech v letech 1945–1990** 31
- Ilona Scherm, TU Chemnitz*
- II.3 **Leben in einer peripheren Grenzregion: ein qualitativer Ansatz am Beispiel von Vejprty (CZ) und Bärenstein (Sachsen)** 39

GEOGRAFICKÁ SEKCE

- Hartmut Kowalke, TU Dresden*
- III.1 **Atlas der Euroregion Elbe/Labe als Mittel zum gegenseitigen Kennenlernen** 47
- Olaf Schmidt, TU Dresden*
- III.2 **Entwicklungsprozesse und Entwicklungsprobleme in der böhmisch-sächsischen Grenzregion sowie Auswirkungen der EU-Osterweiterung aus der Sicht ihrer Bewohner** 57
- Jiří Anděl, Martin Balej, Tomáš Oršulák, PřF UJEP Ústí n. L.*
- III.3 **Geografické hodnocení krajiny Ústeckého kraje** 69
- Pavel Raška, PřF UJEP Ústí n. L.*
- III.4 **Prostorové vymezení nestabilních svahů v Českém středohoří** 81
- Václav Poštołka, TU Liberec*
- III.5 **Faktické obyvatelstvo a uživatelé území města Liberce** 85
- Milan Jeřábek, PřF UJEP Ústí n. L.,
Irena Smolová, Zdeněk Szczyrba, Univerzita Palackého v Olomouci*
- III.6 **Analýza přeshraničně působících projektů v Euroregionech Labe a Nisa** 89

SOCIÁLNĚ-EKONOMICKÁ SEKCE

- Horst Brezinski, Birgit Leick, TU Bergakademie Freiberg*
- IV.1 **Perspectives for the cooperation of firms in Southwest Saxony and Northern Bohemia after EU enlargement – Findings from interviews with firms in the Saxony-Bohemia border region** 101
- Helena Vomáčková, FSE UJEP Ústí n. L.*
- IV.2 **Ekonomické aspekty vzdělanosti v regionálním kontextu** 107
- Miloslav Šašek, FSE UJEP Ústí n. L.*
- IV.3 **Několik pohledů na vnitrostátní migraci v letech 1992–2003 v ČR** 113
- Petr Vráblik, Martin Pondělík, KÚ Ústeckého kraje Ústí n. L.*
- IV.4 **Deprivující průmyslové dědictví v ČR a Ústeckém kraji** 119

POLITOLOGICKÁ SEKCE

- Jaroslav Grinc, FSE UJEP Ústí n. L.*
- V.1 **Právní souvislosti Smlouvy o Ústavě pro Evropskou unii – přednosti a problémy** 125
- Václav Houžvička, SOÚ AV ČR Ústí n. L.*
- V.2 **Faktory česko-německého partnerství po vstupu ČR do EU** 129
- Lukáš Novotný, SOÚ AV ČR Ústí n. L.*
- V.3 **Současné vztahy mezi ČR a SRN v postojích obyvatel českého pohraničí** 139

SOCIOLOGICKÁ SEKCE

- František Zich, FSE UJEP Ústí n. L.*
- VI.1 **Výzkum přeshraničních vlivů sousedních zemí působících na pohraničí České republiky** 147
- Petr Balek, FSE UJEP Ústí n. L.*
- VI.2 **Problém regionální identity v rámci českého pohraničí s důrazem na specifika severozápadního pohraničí** 155
- Jan Rytina, VŠFS Praha*
- VI.3 **Koncepce trvale udržitelného rozvoje ve vědomí obyvatel regionu** 163
- Zdeněk Cecava, VŠFS Praha*
- VI.4 **Některé poznatky o občanské a politické angažovanosti obyvatel měst Jirkova a Litvínova** 169
- Igor Pleskot, FSE UJEP Ústí n. L.*
- VI.5 **Komparace vlivů sousedních území na zaměstnanost a nezaměstnanost našeho západního pohraničí** 179

VIII.1 Seznam obrázků / Abbildungen / Figures

Obrázek č. 1: Gewerbegebietes im verbleibenden Netzwerk im Rahmen des „Städtischen Partnerschaftlichen Hochschulzentrums“	24
Obrázek č. 2: Netzplanung der Betriebsstätten	41
Obrázek č. 3: Entwicklung der Betriebsstätten 1992	41
Obrázek č. 4: Poloha a základní situace pohraničního regionu Vojtiny a Břansko	43
Obrázek č. 5: Územníokresy Gemeinden	52
Obrázek č. 6: Einwohnerrichtlinie am 31. 12. 2002	53
Obrázek č. 7: Waldfläche 2000 (Drauschlucht) und 2002 (Tschelchen)	54
Obrázek č. 8: Jazykové znalosti u respondentů v souvislosti s jazyky v rodině	63
Obrázek č. 9: Lokalizace zájmových oblastí uvažujících k budoucím územím (na příkladě Břantska)	73
Obrázek č. 10: Ukážka vizualizace databáze DMI 25 na příkladě Břantska (topografická mapa, dynamní model terénu)	77
Obrázek č. 11: Charakteristiky vybraných krásevných stavek (krajinných)	82
Obrázek č. 12-14: Proces integrace dat při vymezování kategorií nerovinných svahů	82
Obrázek č. 15: Kategorie nerovinných svahů	89
Obrázek č. 16: Věcní rozložení projektů ze SFMR FSAKRE / BC Euroregionu Labs	91
Obrázek č. 15: Záměry malých projektů Phare v Euroregionu Labs a v Euroregionu Nisa	95
Obrázek č. 16: Záměry malých projektů Phare v Euroregionu Labs a v Euroregionu Nisa	95
Obrázek č. 17: Sectoral activation of Czech firms interviewed	104
Obrázek č. 18: Vývoj iniciativ v oblasti rozvoje podnikání se vybranými stávkami	117
Obrázek č. 19: Vývoj indexu zaměstnanosti v českých krajích	118
Obrázek č. 20: Názor, kdo více zvládá mluvit v Evropské unii	120
Obrázek č. 21: Postoj ke vstupu ČR do EU	121
Obrázek č. 22: Hlavní problémy ČR do EU mezi obyvateli bavorského naského přhraní a Německých	133
Obrázek č. 23: Postoj k oběma zájmovým územím při postupu vstupu	134
Obrázek č. 24: Postoj k vstupu ČR do EU mezi obyvateli postupu vstupu (srovnání mezi obyvateli bavorského přhraní a Německých)	135
Obrázek č. 25: Závěry z průzkumu ČR a příkladů EU (srovnání mezi obyvateli bavorského přhraní a Německých)	138
Obrázek č. 26: Závěry z průzkumu ČR a příkladů EU (srovnání mezi obyvateli bavorského přhraní a Německých)	137
Obrázek č. 27: Závěry z průzkumu ČR a příkladů EU (srovnání mezi obyvateli bavorského přhraní a Německých)	138
Obrázek č. 28: Možnosti současných ekonomických vztahů mezi ČR a SRN	140
Obrázek č. 29: Rozhodnutí vstupu vstupu Česka a Německé po roce 1989	142
Obrázek č. 30: Ekonomický vývoj Břantska a pohraničí vstupu SRN	144
Obrázek č. 31: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 32: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 33: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 34: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 35: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 36: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 37: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 38: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 39: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 40: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 41: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 42: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 43: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 44: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 45: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 46: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 47: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 48: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 49: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 50: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 51: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 52: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 53: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 54: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 55: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 56: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 57: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 58: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 59: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 60: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 61: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 62: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 63: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 64: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 65: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 66: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 67: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 68: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 69: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 70: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 71: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 72: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 73: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 74: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 75: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 76: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 77: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 78: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 79: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 80: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 81: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 82: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 83: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 84: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 85: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 86: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 87: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 88: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 89: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 90: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 91: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 92: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 93: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 94: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 95: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 96: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 97: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 98: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 99: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152
Obrázek č. 100: Vliv ekonomického vývoje vstupu SRN na možnosti rozvoje českého pohraničí	152

VIII.1	Seznam obrázků / Abbildungen / Figures	209
VIII.2	Seznam tabulek / Tabellen / Tables	211

ENVIRONMENTÁLNÍ SEKCE

	<i>Jaroslava Vrábliková, Miroslav Hlávka, FŽP UJEP Ústí n. L.</i>	
VII.1	Výzkum antropogenních změn krajiny v severních Čechách	185
	<i>Petr Jirásek, FŽP UJEP Ústí n. L.</i>	
VII.2	Labská vodní cesta a její význam pro město Ústí nad Labem	193
	<i>Mírka Blažková, FŽP UJEP Ústí n. L.</i>	
VII.3	Výzkum přírodního potenciálu severních Čech	203

SEZNAMY

VIII.1	Seznam obrázků	209
VIII.2	Seznam tabulek	211

I. Úvodní sekce

- Iva Ritschelová, UJEP Ústí n. L.*
- I.1 **Úvodní slovo** 9
- Milan Jeřábek, PřF UJEP Ústí n. L.*
- I.2 **Regionálně orientovaný výzkum v severozápadních Čechách a na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí n. L.** 11
- Peter Jurczek, TU Chemnitz*
- I.3 **Das „Sächsisch-Tschechische Hochschulzentrum“ (STHZ): Bildungsgeographisches Vorhaben im deutsch-tschechischen Grenzraum / Česko-saské vysokoškolské centrum (ČSVC): Záměry geografického vzdělávání v německo-českém pohraničí** 21

II.1 Regionální výzkum v severozápadních Čechách po roce 1989

Lidský fenomén v regionálních dějinách – historická sekce (Interní výzkumný, zprávy)

Regionální výzkum v oblasti severozápadních Čech má mnohaletou tradici, a to jak před rokem 1989, tak již i po něm. Lidí se samozřejmě sledovanými tématy i úhly pohledu na ně. Výsledky tohoto výzkumu shrnuje celá řada nejrůznějších sborníků i drobných monografií různorodé kvality. Rok 1989 znamenal výrazný přelom v historickém bádání regionu, který zdaleka nepostihl pouze období nejnovějších dějin, jak se obvykle traduje. Nové možnosti badání, přístup k do té doby uzavřeným archivním fondům postupně přinášely objektivnější pohled na již zpracované, tak ale především na nově sledované problémy. Byly kladeny stále nové a nové otázky, na které se hledaly a hledají odpovědi.

V rámci sledovaného regionu to byly především dvě instituce, které se výzkumem regionu systematicky zabývaly, a toč prakticky všechna pracoviště počátkem 90. let nově vzniklé Univerzity Jana Evangelisty Purkyně¹ a nejprve Sociálně ekonomický ústav ČSAV², později Sociologický ústav AV ČR Praha – detašovaný tým České pohraničí v Ústí nad Labem³ (vedle nich to však byla celá řada dalších pracovišť, které řešily některé konkrétní nebo specializované otázky, jako např. Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Ústí n. L., Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech v Mostě, městské a okresní archivy, městské a okresní muzea, kde postupně vůdčí roli začalo hrát Muzeum města Ústí n. L., nejprve Společnost pro dějiny Němců v Čechách⁴, v poslední době pak především projektem Collegia Bohemica⁵).

Dodanými problémy historiků, geografů, ekonomů, ekologů aj. z UJEP, stejně tak jako sociologů a politologů ze Sociologického ústavu se v uplynulých patnácti letech staly především nejrůznější aspekty a otázky česko-německých vztahů, u pracovníků Sociologického ústavu pak více se zaměřením na česko-saské pohraničí v procesech přibíhající společenské transformace a evropské integrace. Zpočátku se jednalo o aktivitu jednotlivců či menších skupinek, které víceméně

¹ Viz například výše a výše v systému v Ústí nad Labem UJEP a jednotlivých fakult a ústavů na

Zdeněk Radvanovský, PF UJEP Ústí n. L.

II.1	Regionální výzkum v severozápadních Čechách po roce 1989	27
	<i>Ludomír Kocourek, VŠFS Praha</i>	
II.2	K dějinám správy v regionu severozápadních Čech v letech 1945–1990	31
	<i>Ilona Scherm, TU</i>	
II.3	Leben in einer peripheren Grenzregion: ein qualitativer Ansatz am Beispiel von Vejprty (CZ) und Bärenstein (Sachsen) / Život v pohraničním regionu: kvalitativní přístup na příkladu Vejprt (ČR) a Bärensteinu (Sasko)	39

III. Geografická sekce

- Hartmut Kowalke, TU Dresden*
- III.1 **Atlas der Euroregion Elbe/Labe als Mittel zum gegenseitigen Kennenlernen / Atlas Euroregionu Elbe/Labe jako prostředek vzájemného přeshraničního poznávání** 47
- Olaf Schmidt, TU Dresden*
- III.2 **Entwicklungsprozesse und Entwicklungsprobleme in der böhmisch-sächsischen Grenzregion sowie Auswirkungen der EU-Osterweiterung aus der Sicht ihrer Bewohner / Procesy a problémy rozvoje v česko-saském pohraničí a působení východního rozšíření EU z pohledu zdejších obyvatel** 57
- Jiří Anděl, Martin Balej, Tomáš Oršulák, PŘF UJEP Ústí n. L.*
- III.3 **Geografické hodnocení krajiny Ústeckého kraje** 69
- Pavel Raška, PŘF UJEP Ústí n. L.*
- III.4 **Prostorové vymezení nestabilních svahů v Českém středohoří** 81
- Václav Poštołka, TU Liberec*
- III.5 **Faktické obyvatelstvo a uživatelé území města Liberce** 85
- Milan Jeřábek, PŘF UJEP Ústí n. L.,
Irena Smolová, Zdeněk Szczyrba, Univerzita Palackého v Olomouci*
- III.6 **Analýza přeshraničně působících projektů v Euroregionech Labe a Nisa** 89

IV.1 Perspectives for the cooperation of firms in Southwest Saxony and Northern Bohemia after EU enlargement – Findings from interviews with firms in the Saxony-Bohemia border region

IV. Sociálně-ekonomická sekce

- Horst Brezinski, Birgit Leick, TU Bergakademie Freiberg*
- IV.1 **Perspectives for the cooperation of firms in Southwest Saxony and Northern Bohemia after EU enlargement – Findings from interviews with firms in the Saxony-Bohemia border region / Perspektivy spolupráce podniků jihozápadního Saska a severozápadních Čech po rozšíření EU – poznatky ze šetření u podniků v česko-saském pohraničí** 101
- Helena Vomáčková, FSE UJEP Ústí n. L.*
- IV.2 **Ekonomické aspekty vzdělanosti v regionálním kontextu** 107
- Miloslav Šašek, FSE UJEP Ústí n. L.*
- IV.3 **Několik pohledů na vnitrostátní migraci v letech 1992–2003 v ČR** 113
- Petr Vráblík, Martin Pondělík, KÚ Ústeckého kraje Ústí n. L.*
- IV.4 **Deprivující průmyslové dědictví v ČR a Ústeckém kraji** 119

V. Politologická sekce

	<i>Jaroslav Grinc, FSE UJEP Ústí n. L.</i>	
V.1	Právní souvislosti Smlouvy o Ústavě pro Evropskou unii – přednosti a problémy	125
	<i>Václav Houžvička, SOÚ AV ČR Ústí n. L.</i>	
V.2	Faktory česko-německého partnerství po vstupu ČR do EU	129
	<i>Lukáš Novotný, SOÚ AV ČR Ústí n. L.</i>	
V.3	Současné vztahy mezi ČR a SRN v postojích obyvatel českého pohraničí	139

VI. Sociologická sekce

Title:

Research into cross-border influences of neighbouring countries on the borderland of the Czech republic.

Abstract:

The contribution briefly outlines the objectives of the research project "Cross-border influences on local communities of the Czech borderland". It gives partial results of an expert appraisal of cross-border influences effective on the borders with all four neighbouring countries of the Czech Republic.

Keywords:

Cross-border influence, local community, border, borderland

Úvodní poznámka

Pohraniční regiony České republiky jsou pozoruhodné z mnoha pohledů. K těm nejvýznamnějším patří jejich historie. Z větší části českého a moravského pohraničí došlo v důsledku druhé světové války a porážky fašistického Německa k vyvraždění obyvatelstva. Sama tento fakt ovlivnil stav sociálního systému těchto regionů. Dopady politických změn v Evropě byly umocněny ještě existencí tzv. železných opon, která rozdělovala dlouhodobě ostie Česko-Německa od západních zemí. Některé části českého pohraničí pak byly ještě poznamenány masovou industrializací, což je právě případ severozápadních pohraničí s převládající těžbou a energetickým průmyslem. Dopady tohoto typu industrializace na společnou strukturu obyvatelstva jsou dosud těžce znatny.

Svého historického i sociálního podkladu vývoje pohraničních regionů byly ještě komplikovány dopady politicky vzrušené vpadové lety. Mnohé pohraniční regiony vznikaly až v období tzv. reálného socialismu řadu nepříznivých ekonomických úsp (Janovská) a politických opatření (Děsídky, Zolace a jistě nemůžeme být vyloučeny z řady událostí, které se odehrávaly v letech. To jsou také třeba dílčí sociální změny, které byly v rámci výzkumu.

František Zich, FSE UJEP Ústí n. L.

- VI.1 **Výzkum přeshraničních vlivů sousedních zemí působících na pohraničí České republiky** 147

Petr Balek, FSE UJEP Ústí n. L.

- VI.2 **Problém regionální identity v rámci českého pohraničí s důrazem na specifika severozápadního pohraničí** 155

Jan Rytina, VŠFS Praha

- VI.3 **Koncepce trvale udržitelného rozvoje ve vědomí obyvatel regionu** 163

Zdeněk Cecava, VŠFS Praha

- VI.4 **Některé poznatky o občanské a politické angažovanosti obyvatel měst Jirkova a Litvínova** 169

Igor Pleskot, FSE UJEP Ústí n. L.

- VI.5 **Komparace vlivů sousedních území na zaměstnanost a nezaměstnanost našeho západního pohraničí** 179

VII. Environmentální sekce

VII.1	<i>Jaroslava Vrábliková, Miroslav Hlávka, FŽP UJEP Ústí n. L.</i> Výzkum antropogenních změn krajiny v severních Čechách	185
	<i>Petr Jirásek, FŽP UJEP Ústí n. L.</i>	
VII.2	Labská vodní cesta a její význam pro město Ústí nad Labem	193
	<i>Mirka Blažková, FŽP UJEP Ústí n. L.</i>	
VII.3	Výzkum přírodního potenciálu severních Čech	203